

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. I. In quo consistat essentia Beatitudinis formalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

ergo potius illa erit beatitudo. Resp. neg. antec. Possessio tantum debet esse intentionalis, hoc est, intellectualis perceptio, qualis etiam est cognitio abstractiva, licet imperfectior, quam intuitiva. Ad 1. confirm. dist. ma. beatitudo objectiva est illa, quæ representatur, vel immediate in se, vel mediate in alio. conc. ma. est tantum illa, quæ representatur immediate in se. neg. ma. & dist. mi. representantur res creatæ immediate in se. conc. mi. mediate in alio. neg. mi. & conseq.

42. Ad 2. confirm. In primis cognitio intuitiva Angelorum potest simul esse abstractiva DEI; quia in Angelis, tanquam in medio, potest DEUS abstractivè cognosci, quo casu una non est perfectior altera; vel certe hæc cognitio esset perfectior aliâ, quæ tantum esset intuitiva Angelorum, & non simul abstractiva DEI. An autem cognitio tantum intuitiva Angeli sit physicè perfectior alia cognitione, quæ esset intuitiva alicujus inferioris creaturæ, & simul abstractiva DEI, nihil facit ad rem; quia tamen illa non esset beatificans; cum non esset possessio summi boni, cujus solius possessio potest beatificare. Unde in forma. om. antec. neg. conseq. ex ratione modò data. Addo tamen, cognitionem abstractivam DEI non debere esse intuitivam qualiscunque ignobilis creaturæ, sed valde perfectæ, saltem substantiæ spiritualis, aut Angeli; in his enim, tanquam perfectioribus speculis, magis relucet DEUS.

QUÆSTIO II.

De Beatitudine Formali Supernaturali.

ARTICULUS I.

In quo consistat Essentia Beatitudinis Formalis.

43. **B**eatitudo formalis est idem, ac forma constituens, vel denominans beatum: de qua Boëtius, de consol. Philosoph. l. 3. sub initium prose. 2. sic scribit. *Liquet igitur, esse beatitudinem statum bonorum omnium congregatione perfectum*: unde S. Thomas 1. 2. q. 2. a. 1. arg. 2. ait: *Secundum Boëtium in 3. de consol. Beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectus*. Quæ definitio, etsi communiter recepta sit, tamen non convenit beatitudini, tantum essentialiter sumptæ, sed accidentaliter, & integraliter acceptæ; ad hoc enim, ut quis sit in tali statu, sive, ut denominetur beatus, non sufficit sola forma, sed requiruntur plura alia, negativa, & positiva, quæ, sive ut conditiones, sive ut partes, negativæ, aut positivæ, requiruntur, ut detur totus ille status; ut enim diximus tr. de DEO num. 790. & alibi, non requiritur sola forma, sed plura alia ad denominationem: quare aggregatio omnium bonorum videtur plus dicere, quam tantum beatitudinem formalem, essentialiter sumptam. Melius dicitur beatitudo formalis esse possessio beatitudi-

nis objectivæ, sive DEI: & de hac quæritur, in quo ejus essentia consistat.

44. In quatuor potissimum opiniones abeunt Auctores. Prima est, quæ tribuitur Henrico Gandavensi quodlibet. 13. q. 12. scilicet, beatitudinem formalem stare in illapsu Divinæ essentiae in animam, vi cujus non tantum detur aliqua intentionalis, sed etiam aliquid realis, unio beatitudinis increatæ cum creatura beata, quam unionem, ait, fieri per circuminsessionem, non animæ illabentis Divinitati, sed potius è converso Divinitatis illabentis in animam. Ita hunc auctorem intelligunt Tannerus, Gormaz, & alii, quamvis fateantur, eum obscure loqui, uti sanè loquitur: & hinc Valquez eum excusat. Alii autem dicunt, dubium esse, an de formali, an de objectiva beatitudine loquatur.

45. Huic sententiæ sic explicatæ affines sunt quidam Doctores Parisienses, qui beatitudinem formalem constituerunt in ipsa operatione increata, vel visione, & possessione, quæ DEUS se, & alia videt, quæque aliquo modo uniatur animæ beatæ. Sed tam hæc, quam prior opinio, vel explicatio opinionis, nunc deferitur ab omnibus, & merito; quia in Scripturis beatitudo nostra formalis vocatur saepe vita æterna: sic Joannis 17. v. 3. *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum DEUM verum*: ergo debet esse operatio vitalis, atque adeo à nobis producta, & non tantum nobis, passivè nos habentibus, illapsa. Rursus Divinitas plusquam moraliter nemini unitur, præterquam naturæ humanæ Christi.

46. Altera sententia est Thomistarum, & plurium aliorum, etiam ex nostris, asserentium, essentiam beatitudinis formalis consistere in sola visione beatifica. Tertia est Scotistarum, volentium, eam consistere in solo amore beatifico, quibus accedit Ægidius, & alii. Quarta est S. Bonaventuræ, Hugonis de S. Victore, Vegæ, Richardi, Alberti, Suarezii, Molinæ, Lessii, Amici, Ulloæ, Haunoldi, Gormaz, & plurium aliorum, quos vide apud Suarez in 1. 2. tr. 1. disp. 7. sec. 1. n. 24. docentium, essentiam beatitudinis formalis complecti tam visionem, quam amorem: cum quibus & ego sentio.

47. Probatur conclusio. Scripturæ & PP. debent, quantum possunt, ita accipi, & exponi, ut sibi non contradicant: hoc non fit, nisi dicatur, beatitudinem essentialem stare in visione, & amore: ergo, major est communis. mi. prob. quidam textus Scripturæ, & etiam Patrum, dicunt, beatitudinem stare in visione; quidam in amore, quidam in utroque: sed hi sine contradictione exponi non possunt, nisi dicatur, in quolibet istorum seorsim stare beatitudinem inadæquatam, in complexo verò adæquatam: vel in visione beatitudinem expressivam, in amore affectivam, in utroque totam: ergo. prob. mi. si aliter possent conciliari, tunc v. g. dicendo, quod aliqui textus loquantur de beatitudine essentiali, alii de integrali, vel accidentali: sed hæc expositio est sine sufficienti fundamento alata: ergo. prob. mi. non est ullum signum, ex quo colligatur, quod Scripturæ, vel Patres, in uno casu aliter beatitudinem accipiant, quam in alio, ut patebit ex textibus mox afferendis: ergo.

48. Itaque textus, significantes beatitudinem stare in visione, ex pluribus possunt adduci isti. Joan. 17. v. 3. *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum DEUM verum.* Matthæi 5. v. 8. *Beati mundo corde, quoniam ipsi DEUM videbunt.* 1. Joan. 3. v. 2. *Similes ei erimus, quoniam videbimus eum, sicuti est.* Concilium Francofordien-
se in epistola ad Episcopos Hispanie in fine ait: *Ut ad ejus beatissimam visionem pervenire mereamur, in qua est æterna beatitudo, & beata æternitas.* S. Aug. enarratione in psal. 90. sub finem. *Nescio, quid magnum est, quod visuri sumus, quando tota merces nostra visio est.* Plures alios PP. citatos vide apud Suarezium in 1. 2. tr. 1. disp. 7. sec. 1. n. 7.

49. At verò testimonia asserentium, beatitudinem stare in amore, etiam sunt plura. Matth. 15. v. 21. *Intra in gaudium Domini tui.* Joannis 15. v. 11. *Ut gaudium meum in vobis sit, & gaudium vestrum impleatur.* & c. 16. v. 22. *Gaudium vestrum nemo tollet à vobis.* S. Aug. de civit. DEI l. 8. c. 9. ait: *Quisquis ergo fruitur eo, quod amat, verumque, & summum bonum amat, quis eum beatum, nisi miserrimus negat?* Idem l. 10. confess. c. 22. ait: *Ipsa est beata vita gaudere ad te, de te, propter te: ipsa est, & non est altera.* Iterum de doctrin. Christiana l. 1. c. 32. *Hæc autem merces summa est, ut eo DEO perfruamur: & quamvis addat: ut nobis etiam invicem in ipso perfruamur: mox se explicat, dicens c. 33. Cùm autem homine in DEO frueris, DEO potiùs, quàm homine frueris.* Rursus. l. 1. de moribus Ecclesiæ c. 3. negat esse beatum, qui non amat, quod habet, etiamsi optimum sit: & paulò post subjungit. *Quantum restat, ut video, ubi beata vita inveniri queat; cùm id, quod est hominis optimum, & amatur, & habetur.* & c. 14. *Quid erit optimum hominis, nisi cui inherere est beatissimum? id autem est solus DEUS, cui herere certè non valemus, nisi dilectione, amore, charitate &c.*

50. Tandem testimonia beatitudinem collocantia in utroque actu, intellectus, & voluntatis, etiam sunt varia. psal. 35. v. 9. *Torrente voluptatis tue potabis eos, & in lumine tuo videbimus lumen.* Benedictus XI. dictas XII. in Extrav. Benedictus DEUS quam exhibet Alphonsus à Castro adversus hereses l. 3. verbo: *Beatitudo*, sic definit: *Necnon, quòd tali visione, & fruitione eorum animæ, qui jam decesserunt, sunt verè beatæ, & habent vitam æternam, & requiem, & omnium illorum, qui postea decedent, cùm eandem Divinam videbunt essentiam, ipsaque perfruuntur ante generale judicium.* Catechil. Rom. p. 1. c. 14. exponens Apostolici Symboli articulum 12. *Vitam æternam*, mihi n. 6. de inenarrabili Sanctorum gloria sic ait: *Solida quidem beatitudo, quam essentiali communi nomine licet vocare, in eo sita est, ut DEUM videamus, ejusque pulchritudine fruamur.* S. Bernard. epist. 18. *Si enim adhuc absentes initiat fides, & desiderium, præsentis profectò consummat intellectus & amor: & infra: His ergo fortasse quasi duobus animæ brachiis, intellectu, scilicet & amore, id est cognitione, & delectatione veritatis, amplectitur, & comprehenditur ab omnibus Sanctis longitudo, latitudo, sublimitas, & profunditas.*

§ 1. Prob. conclusio 2. Beatitudo formalis

est adæquata satiety creaturæ rationalis quæ talis: atqui hæc satiety non datur sine complexo ex visione, & amore: ergo. ma. patet; nam qui non est plenè, & adæquatè satiatus, non est plenè contentus, sed adhuc inquietus, consequenter necdum beatus, prob. etiam mi. creatura rationalis ut talis habet duplicem appetitum, scilicet intellectus, qui debet satiari visione, & voluntatis, qui debet satiari amore: ergo. Equidem adversarii distinguunt satietyatem formalem, & radicalem. Prior, seu satiety formalis, est aliqua forma, per quam actu habitam appetitus creaturæ rationalis actu est satiatus: satiety radicalis est radix, seu causa alicujus alterius formæ, quæ immediatè per se appetitum satiet: & in nostro casu ita se habet visio beatifica, quæ est quidem forma immediatè satians appetitum intellectus, & respectu hujus est immediata formalis satiety: at verò non est forma immediatè per se satians voluntatem, sed tantum est causa, & radix amoris, qui voluntatem immediatè formaliter satiat. Dicunt itaque adversarii, beatitudinem formalem esse satietyatem creaturæ rationalis, partim formalem, partim radicalem.

§ 2. Sed contra est. Radicalis satiety tantum est radicalis beatitudo; unde per visionem solam creatura non est adæquatè, sed tantum inadæquatè formaliter, & inadæquatè radicaliter beata; sic, qui duos favores, aut beneficia, à principe sperat, nondum est beatus, etsi unum formaliter acceperit, si alterum necdum formaliter, sed tantum radicaliter accepit; quia etiam cupit, alterum formaliter habere, & eo nondum formaliter habito, est tantum beatus in spe, nondum in re: sic etiam, si famens, & sitiens, formaliter quidem comedit, necdum autem formaliter bibit, quamvis potum, seu, ut ita dicam, radicem, & causam sitis extinguendæ, habeat, nondum censetur contentus, aut suo modo beatus. Certè extra hanc quæstionem videtur hæc esse communis persuasio, quòd quis non possit dici plenè, aut formaliter contentus (seu, quòd idem est, suo modo beatus) nisi formaliter sit satiatus. Et quid si, (ut non videtur impossibile, certè plures id possibile docent) DEUS, concessa visione aliqua intuitiva DEI, negaret concursum ad amorem? nemo diceret, quòd talis esset formaliter adæquatè beatus: Dixi aliqua visione; nam si DEUS concederet talem, qualem nunc dat, scilicet certificantem, quòd amor sit futurus perpetuus, non posset negare concursum ad amorem.

§ 3. Secundò, si ad beatitudinem formalem sufficit radicalis satiety voluntatis, etiam sufficit ad eandem radicalis satiety intellectus: adeoque poterit beatitudo formalis statui in lumine gloriæ, tanquam radice visionis. Si dicas, lumen gloriæ non esse actum vitalem, responderi poterit, esse actum vitalem radicaliter, & atque eodem modo esse possessionem DEI, quin imò esse in aliquo sensu formalem aliquam possessionem, quatenus DEUM ponit quasi in potestate habentis lumen gloriæ, ut pro libitu eum cognoscat, & amet. Si replices, debere beatitudinem esse actum vitalem formaliter talem, Resp. id non posse probari, nisi autoritate: at autoritas pariter probat, debere esse fruitionem, vel gaudium formale. Certè, si

SS. Patres, vel etiam Scripturæ, in sensu proprio sumantur, non magis probant unum, quam alterum. e. g. Scripturæ non minùs dicunt, quòd beatitudo sit gaudium, vel torrens voluptatis, quàm, quòd sit vita æterna.

54. Dices 1. Cur ergo ad beatitudinem formalem, essentialiter sumptam, non etiam spectat satietas formalis aliarum inferiorum potentiarum? Resp. beatitudinem essentialem non posse stare in alio, quàm in possessione beatitudinis objectivæ: atqui satietas formalis inferiorum potentiarum non est possessio beatitudinis objectivæ, seu DEI; quia præter intellectum, & voluntatem, nulla potentia potest immediate attingere, vel possidere DEUM. Dein beatitudo, essentialiter sumpta, est eadem in Angelis, & hominibus, & tamen Angeli non habent alias inferiores potentias: pariter animæ separatae defuncto in celo, ut definit Bened. XII. cit. n. 50. sunt verè beatæ, adeoque gaudent, non tantum partiali, sed tota beatitudine essentiali, ut nemo negat: atqui animæ istæ in hoc statu non habent alias potentias, quàm intellectum, & voluntatem: ergo.

55. Dices 2. Plures auctores docent, & etiam nos ipsi diximus, essentiam DEI non debere involvere formaliter omnes perfectiones Divinas, sed sufficere, modò eas radicaliter, seu argutivè inferat: ergo nec beatitudo formalis debet formaliter involvere omnem satietatem, modò radicaliter eam afferat. Resp. neg. conf. & paritatem. Prædicatum entis à se, quod in definitione DEI ponitur, est realiter identificatum cum omnibus perfectionibus Divinis, adeoque est eorum radix metaphysica, seu tantum formaliter distincta, in qua non quidem formaliter, sed tamen realiter, omnes per identitatem continentur. At visio est realiter distincta ab amore, & non tantum in sensu formali, sed reali, est radix, & quidem physica ejusdem amoris. Sed neque hinc quaritur definitio beatitudinis formalis (quæ tamen, qualiscunque assignetur, si non debet formaliter, & explicitè dicere satietatem utriusque potentia, debet saltem eam dicere realiter, & implicitè) sed quaritur tantum, quænam sint partes, physice constitutivæ, essentialis beatitudinis, quales, sicut respectu hominis sunt anima, corpus, & unio, ita respectu beatitudinis formalis est gemina satietas, nempe intellectus, & voluntatis.

ARTICULUS II.

Solvuntur Objectiones.

56. **O**B. 1. pro illapsu Divinitatis. Beatitudo nostra non stat in aliquo creato: ergo in illo illapsu in creato. Confirm. 1. psal. 35. v. 10. dicitur: *In lumine tuo videbimus lumen*: ergo per ipsum DEUM, seu in ipso DEO, aut increata visione, videbimus DEUM. prob. conseq. Lumen secundum vice positum significat DEUM: ergo etiam prima vice positum; alias fumeretur lumen æquivocè, modò pro DEO, modò pro creatura. Confirm. 2. Ad Rom. 6. v. 23. dicitur. *Gratia autem DEI vita æterna*: ergo nostra beatitudo,

quæ est vita æterna, est gratia: atqui gratia est quidam illapsus Divinitatis: ergo. Confirm. 3. Si beatitudo staret in visione, vel amore creato, tunc posset aliquis esse beatus, etsi non daretur DEUS: hoc est absurdum: ergo. prob. ma. potest dari, saltem supernaturaliter, visio rei non præsentis: ergo etiam potest dari visio DEI non præsentis, vel non existentis: sed, qui hanc haberet, esset beatus: ergo.

57. Resp. dist. antec. Beatitudo objectiva non stat in aliquo creato. om. antec. beatitudo formalis. neg. antec. & conseq. Ad 1. confir. neg. conseq. ad prob. neg. iterum conseq. Lumen prima vice positum significat lumen gloriæ. Nec per hanc diversam acceptionem luminis committitur æquivocatio mala; cum tantum fiat metaphora, quæ neminem decipit; quia communissimè sic ab authoribus intelligitur. Ad 2. confir. concessio 1. enthymemate, dist. subsumpti, gratia est illapsus Divinitatis increatus. neg. subf. est illapsus creatus, vi cujus DEUS moraliter se insinuat animæ. conc. subf. & neg. conf. Ad 3. confir. neg. ma. ad prob. om. antec. neg. conseq. Licet alterius rei non præsentis possit supernaturaliter dari visio, non tamen potest dari visio DEI; quia nihil potest supernaturaliter dari sine DEO, nec iste dari, nisi præsens; quia necessariò est immensus. Si quæras, an, si per impossibile daretur visio, & amor DEI, DEUS autem non existeret, tamen homo beatus esset, respondet Vasquez, & Sangallenses affirmativè, & dicunt, ex uno impossibili sequi aliud, videri etiam potest Suarez in 1. 2. tr. 1. disp. 5. sec. 2. n. 7.

58. Ob. 2. Pro sola visione, S. Aug. cit. n. 48. ait, totam mercedem fore visionem: ergo non simul amor. Similiter aliqui alii Patres loquuntur tantum de visione, quando loquuntur de beatitudine. Resp. etiam S. August. cit. n. 49. ait, quòd fructio DEI sit summa merces: & in aliis textibus *ibidem* citatis videtur sat clarè amorem ad essentiam beatitudinis requirere, & simul negare, sine hoc aliquem beatum esse. Ne ergo sibi contradicat, exponendus est cum Ulloa de DEO disp. 5. c. 2. n. 13. dicendo, quòd non loquatur de visione tantum speculativa, & arida; sed de dulci, & beatificante, seu conjuncta cum amore: quod etiam insinuat verbis à S. Doctore statim ibi subjunctis: *Letificabit nos, quomodo videtur modò ab Angelis.*

59. Sicut enim, quando Scripturæ, aut Patres dicunt: *Omnis quippe caro corruperat viam suam. Gen. 6. v. 12.* vel: *Omnes animæ domus Jacob, quæ ingressæ sunt in Egyptum. Gen. 46. v. 27.* vel quando dicunt, fidem iustificare &c. non intelligunt carnem, vel animam, aut fidem solam, sed illam conjunctam cum animâ, & istam conjunctam cum carne, & fidem cum aliis virtutibus: ita etiam eadem Scripturæ, & Patres, quando loquuntur de visione, vel dilectione beatifica, intelligunt quamlibet ut conjunctam cum altera partiali beatitudine. Sic S. Thomas q. 22. de veritate, quæ est de voluntate, a. 11. ad 11. ait, quòd S. Gregorius per contemplationem non intelligat tantum intelligere, sed etiam diligere. Et hoc vel ideo probabilius dicitur; quia hac ratione contradictio inter SS. Patres vitatur. Accedit, ut observat idem Ulloa citato eodem capite n. 14. quòd SS. Patres non semper totam beatitudinem